

تاثیر قرارداد سوآپ گازی در روند مذاکرات هسته‌ای

قرارداد سوآپ گاز ترکمنستان به جمهوری آذربایجان از مسیر ایران درحالی روز یکشنبه امضا شد که به اعتقاد کارشناسان این قرارداد می‌تواند در مذاکرات هسته‌ای بر سر رفع تحریم‌ها تاثیر مثبتی داشته باشد.

به گزارش آران نیوز به نقل از ایسنا، دور جدید مذاکرات ایران و ۴+۱ و آمریکا در سطح معاونان و مدیران سیاسی وزیران خارجه این کشورها از روز دوشنبه هشتم آذرماه آغاز شد؛ در این راستا رییس سیاست خارجی اتحادیه اروپا و هماهنگ کننده مذاکرات میان ایران و ۴+۱ به همراه هیات های سیاسی و دیپلماتیک انگلیس، آلمان، فرانسه، چین، روسیه و آمریکا در وین حضور دارند. البته هیات آمریکایی با توجه به خروج این کشور از برجام به طور مستقیم در مذاکرات حضور ندارد و توسط هماهنگ کننده مذاکرات در جریان جزییات بحث قرار می‌گیرد. مذاکرات احیای برجام در شش دور قبلی نیز بدون حضور رسمی هیات آمریکایی در اتاق مذاکرات برگزار شده است. این در حالی است که مذاکرات هسته‌ای در آخرین هفته های کاری دولت دوازدهم به چارچوبی مشخص که بتوان به یک توافق محتمل برای رفع تحریم های غیرقانونی آمریکا برسد، نزدیک شده بود اما با توجه به تعلل آمریکا در تصمیم گیری و نداشتن اراده کافی برای لغو تحریم ها و طرح برخی درخواست های فرابرجامی، مذاکرات به نتیجه نرسید و با نزدیک شدن انتخابات ریاست جمهوری در ایران در عمل مذاکرات به مدت سه ماه متوقف شد. با این حال اکنون بار دیگر این مذاکرات آغاز شده و احتمالا چند روز به طول می‌انجامد و هیچ ضرب الاجلی برای پایان این دور از گفت و گوها در نظر گرفته نشده است.

از سوی دیگر اما روز یکشنبه یعنی قبل از شروع مذاکرات، قرارداد سوآپ گاز ترکمنستان به جمهوری آذربایجان از مسیر ایران به امضا رسید و بر اساس این توافق، سالانه ۱.۵ تا ۲ میلیارد متر مکعب گاز ترکمنستان از خاک ایران به جمهوری آذربایجان تحویل خواهد شد و آنطور که مسوولان و کارشناسان اعلام کردند این مساله می‌تواند برگ برنده ای برای ایران در بهبود وضعیت انرژی کشور و حتی دیپلماسی، سیاسی و اقتصادی ایران باشد.

توسعه روابط با همسایگان، اهداف دشمن را خنثی میکند

محمد خطیبی - نماینده سابق ایران در اوپک - در گفت و گو با ایسنا، با اشاره به تاثیر قرارداد سوآپ گاز ترکمنستان به جمهوری آذربایجان از مسیر ایران بر موقعیت انرژی ایران، اظهار کرد: قرارداد با همسایگان قراردادهای خوبی است و با توجه به اینکه مسائل اقتصادی می‌تواند فضای سیاسی را تلطیف کند، لذا هرچه روابط اقتصادی بهتری با همسایگان داشته باشیم می‌تواند روابط سیاسی ما را تسهیل کند.

وی با اشاره به کمبود گاز در کشور در فصل زمستان، گفت: کمبود گاز مربوط به امسال نیست، تا جایی که به یاد می‌آورم همیشه در فصل زمستان با کمبود گاز مواجه بودیم، این قرارداد می‌تواند کمبودها را برطرف کند و یک اطمینان به تامین نیاز برای فصل پرمصرف باشد و نگرانی‌ها در این حوزه را کاهش دهد.

نماینده سابق ایران در اوپک بیان اینکه عده ای در مرزها سعی دارند تا روابط ایران را با همسایگان برهم بزنند، ادامه داد: هرچه تعداد این نوع قراردادهای بیشتر شود این افراد به اهداف خود نمی‌رسند، از طرفی روابط ما نیز با همسایگان بهبود می‌یابد که این موضوع نیز منافع زیادی را برای کشور به دنبال دارد، اخیرا شاهد بودیم که عده ای سعی کردند روابط بین ایران و جمهوری آذربایجان را مخدوش کنند که موفق نشدند.

به گفته خطیبی این قرارداد نشان داد که سه کشور دارای منافع مشترک هستند و تمایل به همکاری با یکدیگر را دارند و نه تنها از نظر اقتصادی از این قرارداد سود می‌برند بلکه برای امنیت، صلح منطقه و همکاری های سیاسی میتواند بسیار مفید باشد.

وی با اشاره به تاثیر این قرارداد در مذاکرات پیش رو گفت: کشورهایی که دشمن ما هستند و این شرایط را برای ما به وجود آورده اند، همان هایی هستند که سعی می‌کنند با مخدوش کردن روابط ایران با همسایگان فشار بیشتری را بر ما وارد کنند لذا هرچه بیشتر عملیات آن ها را خنثی کنیم و روابط بهتری را با همسایگانمان داشته باشیم آن ها به اهدافشان نمی‌رسند و ما می‌توانیم در همه زمینه ها توفیقات بیشتری را داشته باشیم.

یک استارت طلایی برای اثبات موقعیت انرژی ایران در دنیا

همچنین مرتضی بهروزی فر - کارشناس ارشد حوزه انرژی - در همین رابطه به ایسنا، گفت: قرارداد سوپ گاز ترکمنستان به جمهوری آذربایجان از مسیر ایران در حجم کمی است و نمی توان گفت می تواند تاثیر زیادی داشته باشد، از طرف دیگر این قرارداد سوپ است و ایران به عنوان یک رابط عمل یکنند و درصدی را دریافت می کند لذا نمی تواند روی تراز گاز تاثیر بالایی داشته باشد.

وی ادامه داد: اما از آن طرف حدود ۳۰ سال است که از فروپاشی شوروی می گذرد و ایران باتوجه به موقعیت جغرافیایی که دارد می توانست مسیر انتقال ترانزیت و یا سوپ نفت و گاز کشورهای منطقه باشد، یعنی ایران می توانست از شمال به جنوب نفت را از خلیج فارس منتقل و صادر کند و از شرق به غرب گاز را به شمال اروپا برساند که متأسفانه به دلایل مختلف که یکی از آن ها تحریم ها بود موفق به انجام این کار نشد.

این کارشناس گفت: به دلیل اینکه ایالت متحده و کشورهای غربی تمایل نداشتند که کشورهای منطقه به ایران وابسته شوند، این اتفاق نیفتاد و صرفاً می توان این مساله را به عنوان یک آغاز برای شروع موقعیت خوب ارزیابی کرد و انتظار داشت که حجم آن افزایش یابد و در صورت رفع تحریم ها نیز خود ایران بازبزرگ اصلی شود.

به گفته بهروزی فر این مساله می تواند یک آغاز خوب باشد اما اینکه بگوییم تاثیرگذاری بالایی دارد باید منتظر آینده و مشاهده تاثیرات آن باشیم. وی با اشاره به تاثیر امضای این قرارداد در روند مذاکرات پیش رو نیز، گفت: قابلیت ها و موقعیت جغرافیایی ایران در حوزه انرژی بر کسی پوشیده نیست، ایران می تواند به عنوان هاب انرژی دنیا باشد اما به دلیل مسائلی که وجود داشت که یکی از آن ها تحریم بود، این موقعیت ها به بالفعل تبدیل نشد، اما مسلماً اگر سیاست این باشد که بخواهیم با کشورهای منطقه تنش زدایی کنیم و روابط ما با دنیا بهبود یابد و ما بتوانیم به عنوان یک مسیر انتقال در این میان قرار بگیریم مسلماً می تواند جایگاه ایران را در بازار انرژی دنیا ارتقاء دهد.

به گفته این کارشناس ارشد حوزه انرژی هر عددی از صفر بهتر است اما اینکه گمان شود صرفاً این قرارداد می تواند تمام مشکلات را برطرف کند باور درستی نیست اما در مجموع این قرارداد به عنوان یک آغاز یک اتفاق، بسیار مبارک است و می تواند منافی را برای کشور به ارمغان بیاورد.

یک برگ برنده برای ایران

همچنین حمید رضا عراقی - مدیرعامل سابق شرکت ملی گاز ایران نیز درباره مزایای امضای این قرارداد به ایسنا گفته بود: آنچه می تواند اهمیت دارد این است که اگر ما بتوانیم با همسایگانمان در خصوص واردات، صادرات، سوپ، اقداماتی را انجام دهیم از نظر سیاست های گازی، اقتصادی و یا همسایگی مناسب بوده، این قرارداد نیز فرصت خوبی است چراکه ایران شرایطی دارد که با ترکمنستان، آذربایجان، ارمنستان، ترکیه و عراق رابط خط لوله دارد و امیدواریم در آینده نیز با افغانستان، پاکستان، کویت و دیگران نیز داشته باشد، در هر صورت این کار مثبت است.

وی با بیان اینکه امضای این قرارداد منافع زیادی را برای کشور به دنبال دارد، گفت: از جزئیات قرارداد مطلع نیستیم اما به هر حال حق ترانزیتی است که ایران می تواند دریافت کند، بالانس گاز را نیز می تواند از ترکمنستان دریافت و به آذربایجان تحویل دهد که این مساله منافی را برای ما به دنبال خواهد داشت.

مدیرعامل سابق شرکت ملی گاز با بیان اینکه اهمیت منافع اقتصادی این قرارداد کمتر مورد توجه است، گفت: اینکه ایران بتواند رابط بین سه کشور باشد ارزش بالایی دارد، هرچند منابع مالی نیز به دنبال خواهد داشت اما حجم مبالغ بالا نیست بلکه اهمیت ایجاد رابطه برای ایران بیش از هر چیزی مورد توجه است.

وی با بیان اینکه با توجه به اینکه با آذربایجان قراردادی نداریم این ارتباط بین ترکمنستان و آذربایجان است و ما مانند یک پل هستیم که بتوانیم حق ترانزیت بگیریم و این پل را برقرار کنیم اما در حال حاضر به ترکیه و عراق به میزان کافی صادرات گاز داریم ولی در ارتباط با ترکمنستان و پاکستان می تواند آینده خوبی را برای ایران رقم بزند. اگر ایران با ترکمنستان و پاکستان بتواند این رابطه را برقرار کند از نظر دیپلماسی انرژی بسیار ارزشمند است و منافع زیادی را برای کشور به دنبال دارد.